

Potęga opowieści. Od dawnej kroniki do nowoczesnego muzeum

Przewodnik po wystawie
w tekście łatwym do czytania i zrozumienia

CZĘŚĆ 1

Wystawę możesz zobaczyć
od 15 czerwca do 15 września 20214 roku
w Muzeum Historii Polski.

Spis treści

Informacje o wystawie.....	strona 3
1. Na papierze	strona 4
2. Na płótnie	strona 8
3. W tłumie.....	strona 12
4. W druku.....	strona 16
5. Na ekranie.....	strona 20
6. Za szkłem	strona 23
7. W chmurze.....	strona 26

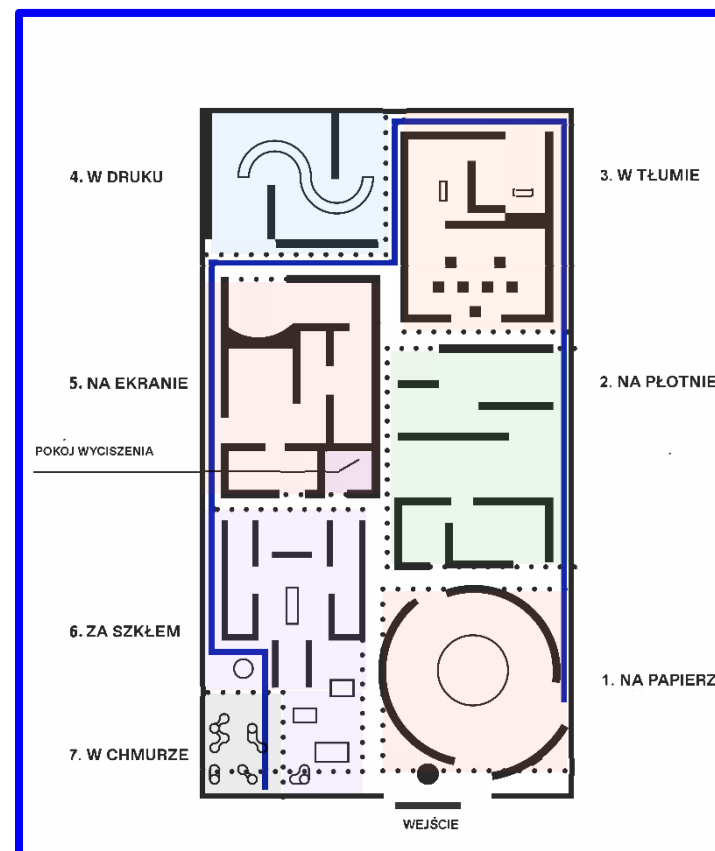
Informacje o wystawie

Wystawa jest w Muzeum Historii Polski.

Wystawa jest podzielona na 7 części.

Każda część jest o innym sposobie opowiadania o historii.

1. **Na papierze.** Zobaczysz tu kroniki, stare książki i mapy.
2. **Na płótnie.** Zobaczysz tu obrazy, rysunki i monety.
3. **W tłumie.** Zobaczysz tu zdjęcia, pocztówki i filmy.
4. **W druku.** Zobaczysz tu gazety i książki.
5. **Na ekranie.** Zobaczysz tu filmy i ubrania dla aktorów.
6. **Za szkłem.** Dowiesz się, jak powstały muzea.
7. **W chmurze.** Dowiesz się, co o historii znajdziesz w internecie.

1. Na papierze

Zwróć uwagę na:

- legendy o polskich herbach
- tablicę do przyczepiania rysunków i napisów.

Kroniki

O początkach Polski możesz dowiedzieć się z **kronik**.

Kronika to książka.

W kronice pisze się o ważnych wydarzeniach.

Kroniki o historii Polski pisali:

- Gall Anonim
- Wincenty Kadłubek
- Jan Długosz
- Maciej Miechowita
- Marcin Kromer.

Kronikarze najczęściej pracowali dla króla.

Kronikarze byli zakonnikami lub ważnymi osobami w kościele.

Kronika Jana Długosza

Kronika Wincentego Kadłubka

Wincenty Kadłubek żył ponad 900 lat temu.

Wincenty Kadłubek napisał Kronikę Polski.

W kronice opisał **legendy** i życie pierwszych władców Polski.

Legendy to stare opowieści.

W legendach są połączone prawdziwe wydarzenia z wymyślonymi.

Na wystawie zobaczysz ręcznie napisaną kronikę.

Kronikę zrobiono przed wynalezieniem druku.

Kronika Wincentego Kadłubka

Herby i herbarze

Herb to specjalny znak.

Herb mogą mieć rodziny i miasta.

Herb przypomina o ważnym wydarzeniu z historii lub z legendy.

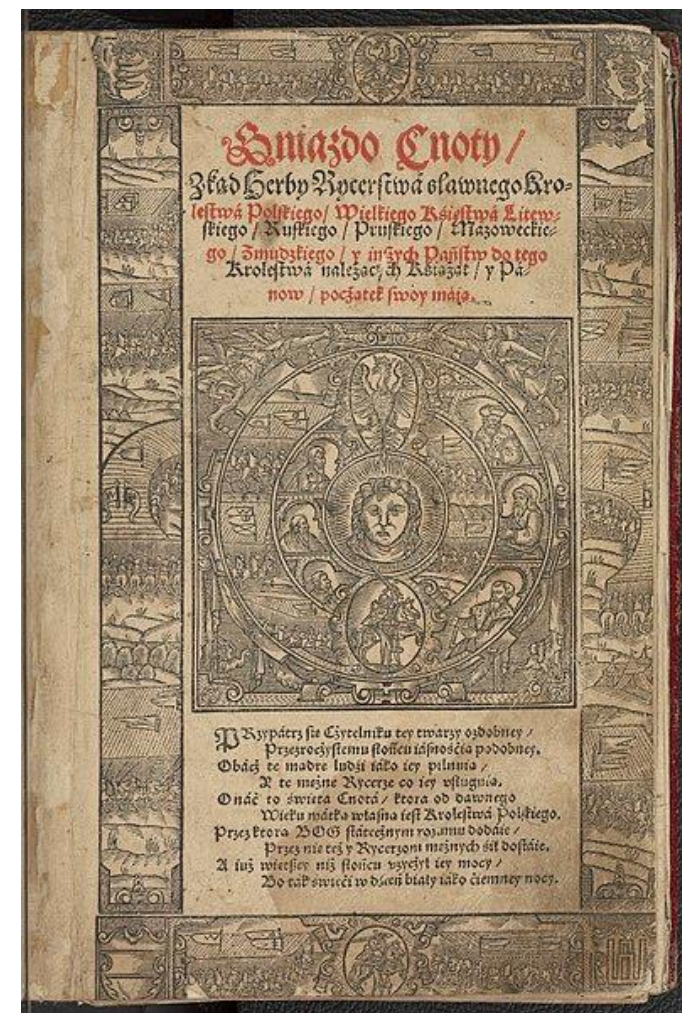
Na wystawie możesz przeczytać legendy o polskich herbach.

Herbarz to książka o herbach.

Jan Długosz napisał pierwszy polski herbarz.

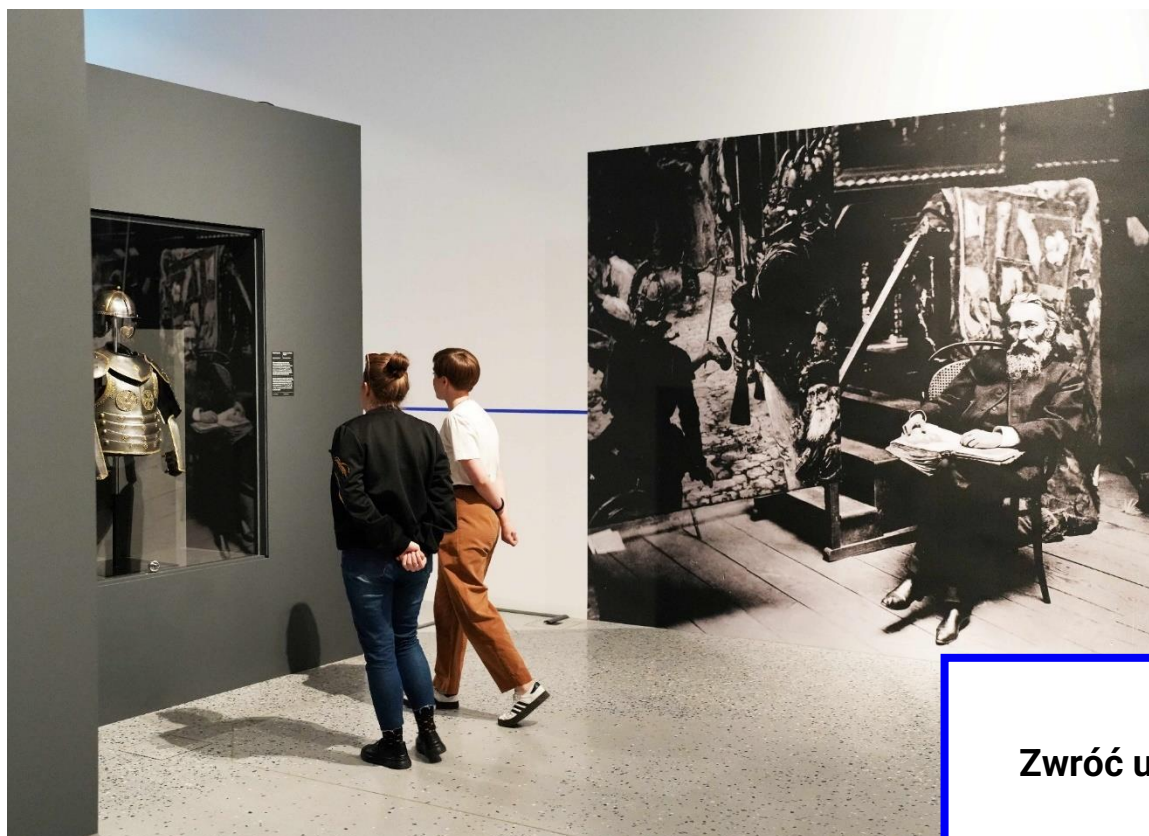
Jego herbarz był bez rysunków.

Herbarz z rysunkami napisał Bartosz Paprocki.

Herbarz Bartosza Paprockiego

2. Na płótnie

Zwróć uwagę na:

- zadanie przy obrazie *Bitwa pod Kłuszynem*
- zadanie przy obrazie *Konstytucja 3 maja*.

Obrazy dla królów

Królowie Polski chcieli być znani ze swoich osiągnięć.

Artyści robili dla królów obrazy, grafiki i medale.

Najczęściej były na nich:

- portrety królów
- królowie podczas wygranej bitwy
- królowie podczas ważnych wydarzeń.

Królowie dawali je w prezencie innym władcom i poddanym.

Medal z okazji zwycięstwa Zygmunta III Wazy w Smoleńsku

Było to bardzo ważne zwycięstwo
w wojnie Polski z Rosją.

Portret Zygmunta III Wazy na tle Smoleńska

Obraz *Bitwa pod Kłuszynem*

Stanisław Żółkiewski był hetmanem,
czyli głównym dowódcą polskiej armii.

Stanisław Żółkiewski wygrał bitwę pod Kłuszynem.

Było to ważne zwycięstwo w wojnie Polski z Rosją.

Artysta namalował dla Stanisław Żółkiewskiego obraz.

Na obrazie są żołnierze walczący pod Kłuszynem.

Obraz można było oglądać w kościele w Żółkwi.

Żółkiew to miasto założone przez Stanisława Żółkiewskiego.

Teraz Żółkiew jest na terenie Ukrainy.

Obraz *Bitwa pod Kłuszynem*

Obrazy Bractwa Świętego Łukasza

Na wystawie jest 7 podobnych obrazów.

Na obrazach są najważniejsze wydarzenia z historii Polski.

Obrazy malowało 11 malarzy.

Malarze nazwali się Bractwem świętego Łukasza.

Obrazy zrobili na wystawę w Nowym Jorku.

Obrazy miały promować Polskę za granicą.

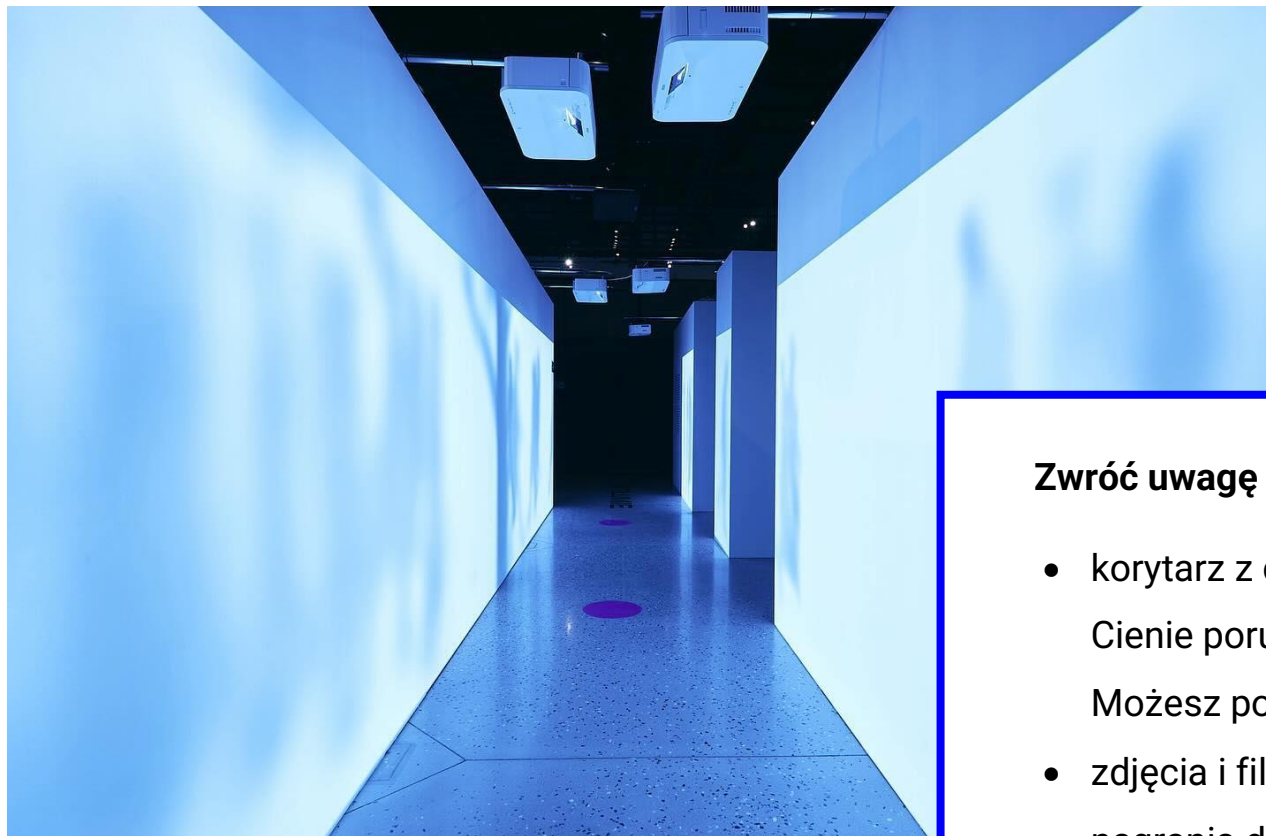
Malarze z Bractwa Świętego Łukasza

Zdjęcie zrobiono 100 lat temu.

Obraz *Konstytucja 3 maja*

3. W tłumie

Zwróć uwagę na:

- korytarz z cieniami idących ludzi
Cienie poruszają się
Możesz pominąć to miejsce.
- zdjęcia i filmy z uroczystości
- nagrania dźwiękowe z różnych uroczystości.
Nagrania są głośne.
Słyszać je na całej wystawie.

Święta w Polsce

W Polsce mamy święta państwowe i religijne.

Święto religijne to na przykład Wielkanoc.

Święto państwowe to na przykład Święto Niepodległości.

W święta można wziąć udział w różnych imprezach i uroczystościach.

Wtedy dużo osób świętuje razem.

Święta mają swoją historię i tradycję.

Na wystawie dowiesz się jak wyglądały uroczystości z okazji:

- zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem
- podpisania Konstytucji 3 maja
- pogrzebów znanych Polaków.

**Obraz Pogrzeb pięciu ofiar
manifestacji w Warszawie**

Święto Narodowe Trzeciego Maja

3 maja świętujemy dzień podpisania pierwszej **konsytucji** w Polsce.

Konstytucja to najważniejszy dokument w państwie.

Dzięki konstytucji wiemy, jak rządzić krajem i jakie prawa mają obywatele.

Konstytucja 3 maja zmieniła prawo w Polsce.

Polska stała się bardziej **demokratycznym państwem**.

W **demokratycznym państwie** obywatele mogą wybierać

osoby rządzące państwem, na przykład prezydenta.

Czasami nie świętowano 3 maja.

Rządzący nie chcieli, aby Polacy pamiętali o demokracji.

**Pamiątka i zdjęcie z uroczystości
z okazji święta Konstytucji 3 maja**

Pogrzeby

Ważnymi wydarzeniami były pogrzeby znanych osób, na przykład:

- księcia Józefa Poniatowskiego,
- Tadeusza Kościuszki
- Józefa Piłsudskiego.

Uroczystości pogrzebowe trwały nawet kilka dni.

W uroczystościach brało udział bardzo dużo osób.

Pocztówka *Na progu wieczności*

Pocztówkę zrobiono na uroczystości pogrzebowe Józefa Piłsudskiego.

Uroczystość pogrzebowa

Józefa Piłsudskiego w Warszawie

4. W druku

Zwróć uwagę na:

- korytarz z napisami na podłodze.
Napisy bardzo szybko się poruszają się.
Możesz pominąć to miejsce.
- ścianę z magnesami.
Możesz zrobić swój komiks.
- szafki z ukrytymi rzeczami.
- na długim stole są guziki.
Po wciśnięciu guzika usłyszysz dźwięk.
Dźwięki są głośne.

Maszyny drukarskie

Kiedyś książki pisano ręcznie.

Maszynę do drukowania wynaleziono dopiero 500 lat temu.

Robiono coraz lepsze maszyny.

Ludzie mogli drukować więcej i szybciej.

Książki i gazety były coraz tańsze i więcej osób mogło je kupić.

Coraz więcej ludzi uczyło się czytać.

Czytano dla przyjemności i podczas podróży.

Bostonka to mała maszyna do drukowania.

Bostonkę zobaczysz na wystawie.

Bostonki używał Józef Piłsudski do drukowania tajnej gazety

Henryk Sienkiewicz

Henryk Sienkiewicz to jeden z najważniejszych polskich pisarzy.

Henryk Sienkiewicz dostał nagrodę Nobla.

Henryk Sienkiewicz pisał **powieści historyczne**.

W **powieściach historycznych** prawdziwe wydarzenia połączone są z wymyślonymi.

Najbardziej znane powieści Henryka Sienkiewicza to:

- Ogniem i mieczem
- Potop
- Pan Wołodyjowski
- Krzyżacy.

**Pocztówka Henryk Sienkiewicz
i jego powieściowi bohaterowie**

Powieści

Powieści Henryka Sienkiewicza drukowano w gazetach.

Powieść była podzielona na krótkie odcinki.

Dużo osób zaczęło kupować gazety.

Byli ciekawi jakie przygody będą mieli bohaterowie.

Powieści Henryka Sienkiewicza cały czas są popularne.

Dzieci i młodzież czytają powieści w szkole.

Na podstawie powieści zrobiono filmy i przedstawienia teatralne.

Imiona bohaterów nazywa się ulice i rzeczy.

Na wystawie zobaczysz kilka takich rzeczy.

Gazeta *Słowo* z pierwszym odcinkiem *Ogniem i mieczem*

5. Na ekranie

Zwróć uwagę na:

- zadanie przy wejściu do tej części wystawy
- filmy uruchamiane po przesunięciu tabletu
- ściankę z tłem do robienia zdjęć
- filmy z dźwiękiem.

Dźwięk jest głośny.

Słychać go na całej wystawie.

- film *Przesłuchanie*.

W filmie są sceny przemocy.

Możesz pominąć oglądanie tego filmu.

Filmy o historii Polski

Filmy zaczęto robić w Polsce około 120 lat temu.

Na wystawie obejrzysz zapowiedź filmu *Ułan księcia Józefa*.

Ułan to żołnierz jeżdżący na koniu.

Film jest o przygodach żołnierza.

Żołnierz walczył w wojsku księcia Józefa Poniatowskiego.

W filmie jest wiele śmiesznych scen.

Film *Szaleńcy* to pierwsza polska superprodukcja.

W zrobieniu filmu pomagało wojsko.

Film jest o 3 żołnierzach walczących podczas Pierwszej Wojny Światowej.

Kostiumy

Do filmów robi się kostiumy, czyli ubrania dla aktorów.

Kostiumy w filmach o historii są wyjątkowe.

Kostiumy muszą przypominać ubrania z przeszłości.

Na wystawie zobaczysz:

- projekty, czyli pomysły na kostiumy
- kostiumy z filmów.

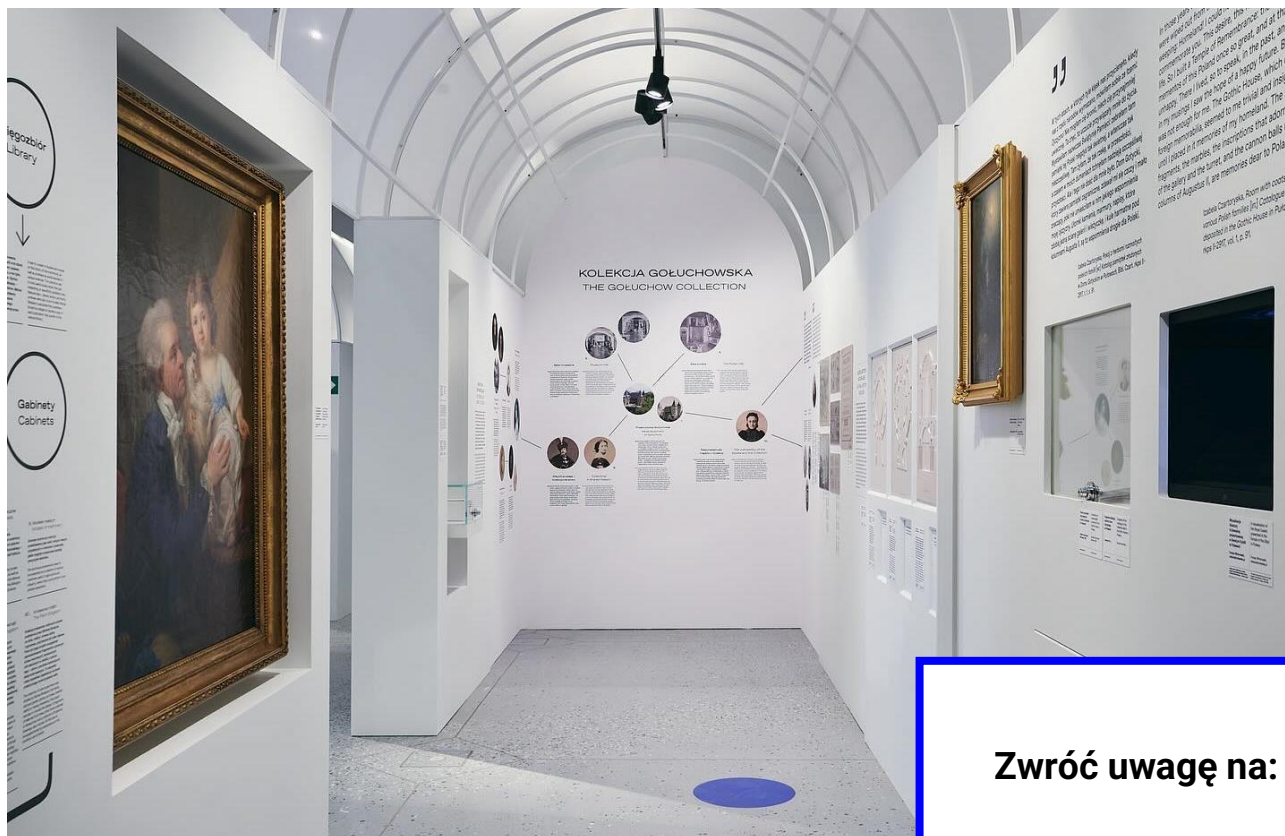

Suknia do filmu *Epitafium*
dla Barbary Radziwiłłówny

Projekt kostiumu
do filmu *Pan Wołodyjowski*

6. Za szkłem

Zwróć uwagę na:

- tablice z magnesami.

Możesz je ułożyć i zaprojektować swoje muzeum.

Świątynia Sybilli

Pierwsze muzea założono około 300 lat temu.

Wcześniej bogaci ludzie zbierali w domach ciekawe i cenne rzeczy.

Rzeczy chętnie pokazywali innym.

Izabela Czartoryska była z ważnej i bogatej rodziny.

Zbierała rzeczy związane z polskimi królami i bohaterami.

Izabela Czartoryska założyła pierwsze muzeum o historii Polski.

Muzeum zbudowała w Puławach.

Muzeum nazwała Świątynia Sybilli.

Obraz Świątynia Sybilli

Muzea w Polsce

W Polsce jest ponad tysiąc muzeów.

Muzea zbierają rzeczy na różne tematy.

Na wystawie możesz zobaczyć rysunki i makiety budynków.

To budynki nowych muzeów:

- Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
- Muzeum Historii Żydów Polskich – POLIN
- Muzeum Historii Polski.

W tych muzeach dowiesz się dużo o ludziach żyjących kiedyś w Polsce.

Makieta budynku
Muzeum Historii Polski

7. W chmurze

Zwróć uwagę na:

- tablety z filmami do oglądania
- tablety z multimediami zrobionymi przez różne muzea.

Internet

Słowem **chmura** nazywamy miejsce do przechowywania informacji w internecie.

Mając internet masz dostęp do tego co robią ludzie na całym świecie,

możesz na przykład:

- przeczytać artykuły
- wysłuchać rozmów
- obejrzeć filmy i zdjęcia.

Ludzie cały czas interesują się historią.

Naukowcy i ludzie lubiący historię dzielą się swoją wiedzą i odkryciami w internecie.

Muzea coraz częściej pokazują swoje eksponaty w internecie.

A Ty jakich informacji o historii najczęściej szukasz w internecie?

Kopia aktu Unii Lubelskiej

Akt to nazwa dokumentu.

Akt potwierdza jakieś zdarzenie.

Unia Lubelska to porozumienie pomiędzy Polską i Litwą.

Polska i Litwa połączyły się w jedno państwo.

Państwo nazywało się Rzeczpospolita Obojga Narodów.

Państwo istniało 200 lat.

Zawarcie Unii potwierdzono aktem.

Dokument ma 500 lat i bardzo rzadko jest pokazywany.

Zdjęcia dokumentu możesz zobaczyć w [interneście](#).

Na wystawie zobaczysz kopię dokumentu.

Kopię zrobiono dla Muzeum Historii Polski.

Dokument robiono 2 lata.

Kopia aktu Unii Lubelskiej

Przewodnik po wystawie *Potęga opowieści. Od dawnej kroniki do nowoczesnego muzeum.*

Opracowanie w tekście łatwym do czytania i zrozumienia

Tekst napisała Aleksandra Sztajerwald we współpracy z Katarzyną Szafrąską i Aleksandrą Jakóbczyk-Gola.

Tekst skonsultował Bartłomiej Osiński.

Zdjęcia zrobili Maciej Cioch i Małgorzata Kowalczyk.

Na pierwszej stronie jest europejskie logo tekstu łatwego do czytania.

To oznacza, że tekst jest napisany zgodnie z zasadami.

Więcej o tekście łatwym i zasadach przeczytasz na stronie organizacji Inclusion Europe.

[Link do strony internetowej.](#)

